

Aktuality z Evropské unie od Stálého zastoupení ČAK v Bruselu

LEDEN 2021

Portugalsko se ujalo předsednictví v Radě EU

Portugalsko po Německu od 1. ledna převzalo předsednictví v Radě EU. Motto tohoto předsednictví zní: „Čas jednat – spravedlivé, zelené a digitální zotavení“. Předsednictví si stanovilo tři základní priority: podporovat oživení, které využívá klimatické a digitální přechody; provádět evropský pilíř sociálních práv Evropské unie jako charakteristický prvek pro zajištění spravedlivého a inkluzivního systému v oblasti klimatu a digitální transformace; posílit autonomii Evropy a zároveň zůstat otevřený světu, zaujímat vedoucí úlohu v opatřeních v oblasti klimatu a podporovat digitální transformaci. Více informací a popis strategie předsednictví, k naplnění stanovených priorit, je k dispozici v anglickém jazyce zde: <https://www.2021portugal.eu/en/programme/priorities/>

V rámci slyšení v Evropském parlamentu, která probíhala ve dnech 25. – 28. ledna Portugalsko blíže specifikovalo svůj program. V rámci jednání výboru JURI dne 27. ledna proběhla rozprava s ministryní spravedlnosti Franciscou Van Dunem, v níž byla na předních místech zmíněna digitalizace, přístup k přiměřeným právním prostředkům, ochrana zranitelných dospělých osob, trestné činy proti životnímu prostředí, boj proti nezákonným a internetovým nenávisným projevům a práva žen a dětí. Poslanci evropského parlamentu zdůraznili, že je důležité řešit negativní dopad COVID-19 na oblast justice. Aby se zvýšila důvěra občanů v soudní systémy EU, měly by členské státy poskytovat podporu a systémy a řízení by měla být zjednodušena a inkluzivnější a srozumitelnější. Europoslance rovněž zajímal postoj předsednictví k aktům o digitálních službách a digitálních trzích, zejména pokud jde o odstraňování nezákonného nebo škodlivého obsahu při současném dodržování základních práv.

Jednání výboru pro ústavní záležitosti EP se 28. ledna zúčastnila ministryně pro evropské záležitosti Ana Paula Zacarias v rámci něhož, výbor zdůraznil potřebu rychle dokončit společné prohlášení o Konferenci o budoucnosti Evropy. Požádali rovněž předsednictví, aby se zavázalo k vyhlídce na změny Smluv. Paní Zacarias zopakovala záměr předsednictví pokročit v reformě statutu veřejného ochránce práv, vyšetřovacích a iniciativních právech Parlamentu a přistoupení EU k Evropské úmluvě o lidských právech. Poslanci uvítali závazek předsednictví chránit hodnoty EU a požádali paní Zacarias o více informací o probíhajících postupech podle článku 7 a o novém mechanismu k ochranu rozpočtu EU. Rovněž se dotazovali na vytvoření

nezávislého etického orgánu EU, pravidla pro financování evropských politických stran a nadací, úlohu Parlamentu v souvislosti s Dohodou se Spojeným královstvím a obavy o transparentnost, pokud jde o činnost Rady.

Více informací je k dispozici v anglickém jazyce zde: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20210122IPR96228/portuguese-presidency-outlines-priorities-to-ep-committees>

Hongkong: prohlášení vysokého představitele jménem EU k hromadnému zatýkání osob zapojených do prodemokratických primárních voleb v červenci 2020

Hongkongské orgány zatkly 6. ledna 2021 na základě obvinění podle zákona o národní bezpečnosti více než 50 osob. Příslušná obvinění se týkají prodemokratických primárních voleb konaných v červenci 2020, jejichž cílem bylo nalézt kandidáty pro příští volby do zákonodárné rady. Mezi zatčenými osobami jsou bývalí opoziční zákonodárci a aktivisté z řad občanské společnosti. Zatčeními je trestána politická činnost, jež by měla být ve všech politických systémech respektujících základní demokratické zásady zcela legitimní. Jedná se o nejnovější signály svědčící o tom, že hongkongské orgány a orgány pevninské Číny v Hongkongu využívají zákon o národní bezpečnosti k potlačování politického pluralismu a k omezování možnosti uplatňovat lidská práva a politické svobody, jež jsou chráněny hongkongským i mezinárodním právem.

EU dne 7. ledna vyzvala k okamžitému propuštění zatčených osob. EU naléhavě vyzývá příslušné orgány, aby respektovaly zásady právního státu Hongkongu, lidská práva, demokratické zásady a vysoký stupeň autonomie podle zásady „jedna země, dva systémy“, jak je zakotveno v hongkongském základním zákoně, a v souladu s vnitrostátními a mezinárodními závazky.

Komise se rozhodla zaregistrovat iniciativu pro zákaz praktik hromadného biometrického sledování

Evropská komise se dne 7. ledna rozhodla zaregistrovat evropskou občanskou iniciativu nazvanou „Iniciativa občanské společnosti pro zákaz praktik hromadného biometrického sledování“. Koncept evropské občanské iniciativy zavedla Lisabonská smlouva jakožto nástroj, který občanům umožňuje ovlivňovat agendu EU. Oficiálně byla zahájen v dubnu 2012. Organizátoři evropské občanské iniciativy vyzývají Komisi, aby navrhla právní akt, který by trvale ukončil nerozlišující a nahodilé využívání biometrických údajů způsoby, které mohou vést k hromadnému sledování nebo jakémukoli neoprávněnému zasahování do základních práv. Po této registraci mohou organizátoři iniciativy během příštích šesti měsíců začít se sběrem podpisů na její podporu. Pokud iniciativa v této lhůtě získá jeden milion prohlášení o podpoře z alespoň sedmi členských států, bude na ni muset Komise během šesti měsíců

reagovat. Komise může rozhodnout, zda žádosti vyhoví, či nikoli. V obou případech však musí své rozhodnutí odůvodnit.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_21_22

Komise představila plán pro aktualizaci pravidel justiční spolupráce

V návaznosti na balíček iniciativ k modernizaci justičních systémů v EU, jež představila Komise dne 2. prosince zveřejnila Komise dne 8. ledna konkrétní plán iniciativ pro aktualizaci pravidel justiční spolupráce. Na plán (Roadmap) budou navazovat veřejné konzultace, zpracování hodnocení dopadů k jednotlivým tématům a následně předložení konkrétních návrhů. Komise v plánu konkrétně počítá s návrhem nařízení a jeho publikací ve čtvrtém kvartálu tohoto roku. Obsahově Komise počítá s návrhy právních předpisů o další digitalizaci postupů justiční spolupráce v občanských, obchodních i trestních věcech, pravděpodobně součástí návrhů bude rovněž modernizace stávajícího legislativního rámce pro přeshraniční postupy a zakotvení relevantních záruk. Komise v počátečním hodnocení dopadů před publikací tohoto plánu identifikovala, že mnoho výměn údajů v přeshraniční spolupráci stále probíhá na papíře. Tento způsob se ukázal zejména v průběhu pandemie velmi zranitelným, což občany a podniky nadále zbavuje účinného přístupu ke spravedlnosti. Digitalizace v tomto odvětví ve srovnání s ostatními zaostává, digitální spolupráce mezi vnitrostátními soudy má zásadní omezení, např. co se týče: dobrovolnosti – každá země se může dobrovolně rozhodnout, zda se zúčastní projektu digitální výměny; přípustnosti/právních účinků elektronických podání a dokumentů; elektronických podpisů a jejich přeshraničního uznávání; ochrany údajů, zejména co se rozdělení odpovědnosti týče; interoperability – národní IT řešení jsou často vyvíjena izolovaně a nemusí být propojitelná v rámci přeshraniční výměny. Cílem budoucí regulace je zejména zvýšit účinnost a odolnost přeshraniční soudní spolupráce v občanských, obchodních a trestních věcech a zlepšit přístup občanů, podniků a právních profesí ke spravedlnosti při plném respektování procesních práv, zejména práva na spravedlivý proces.

Více informací je k dispozici v anglickém jazyce zde: <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12685-Digitalisation-of-cross-border-judicial-cooperation>

Fair Trials: Souhrnná zpráva ohledně Sdělení Komise k digitalizaci justice v EU

Organizace Fair Trials dne 12. ledna publikovala souhrnnou zprávu ohledně Sdělení Komise k digitalizaci justice v EU, jež byla zveřejněna v prosinci loňského roku. Organizace Fair Trials je celosvětový hlídač práva s kancelářemi v Londýně, Bruselu, Washingtonu D.C., jež se zaměřuje zejména na zlepšení práva na

spravedlivý proces v souladu s mezinárodními standardy. Práce Fair Trials vychází z přesvědčení, že spravedlivý proces je jedním ze základních kamenů spravedlivé společnosti: brání tomu, aby byly životy zničeny justičními omyly a přispívá k transparentním a spolehlivým soudním systémům, které si zachovávají důvěru veřejnosti. Fair Trials vítá sdělení Komise a hledání způsobů, jak učinit systémy trestního soudnictví přístupnějšími. Některá z navrhovaných opatření však dle nich ovlivňují spravedlivost trestního řízení a práva podezřelých a obviněných osob. Zpráva se zaměřuje na dopady používání videokonferenčních zařízení na právo na obhajobu; používání systémů umělé inteligence v rámci trestních řízení; digitalizaci soudních a advokátních spisů; a přeshraniční spolupráci.

Souhrnná zpráva je v anglickém jazyce k dispozici zde: <https://www.fairtrials.org/publication/digitalisation-justice-european-union>

Veřejná konzultace pro spravedlivou a konkurenceschopnou digitální ekonomiku

Evropská komise dne 18. ledna spustila veřejnou konzultaci pro spravedlivou a konkurenceschopnou digitální ekonomiku, jež bude otevřena k zasílání podnětů a připomínek do 12. dubna tohoto roku. Veřejná konzultace cílí na všechny zúčastněné strany, zejména vnitrostátní správní orgány v EU, ale i mimo ni, podniky, obchodní sdružení, nevládní organizace, občany, sdružení pracovníků a odbory, poradenské služby, think-tanky, výzkumné a akademické instituce. Zabývá se zejména zúčastněnými stranami působícími v digitální ekonomice.

Technologický pokrok a digitalizace zásadně mění způsob, jakým pracujeme, podnikáme, jak lidé cestují a komunikují. Tyto změny vedou k inovacím, růstu a novým obchodním modelům, ale také k důležitým výzvám. Krize COVID byla katalyzátorem a urychlovačem změn, která urychlila přechod k digitálnímu světu a vyvolala významné změny v chování, které by mohly mít trvalé účinky. V této souvislosti EU potřebuje moderní, stabilní regulační a daňový rámec, který by náležitě řešil vývoj a výzvy digitální ekonomiky. Evropská rada ve svých závěrech ze dne 21. července 2020 vyzvala Komisi k předložení návrhů regulace pro vytvoření dodatečných zdrojů. Digitální poplatek je jedním z nich. Nová iniciativa pomůže řešit otázku spravedlivého zdanění souvisejícího s digitalizací hospodářství a zároveň nemá zasahovat do probíhající práce na úrovni G20 a OECD na reformě mezinárodního rámce pro daň z příjmu právnických osob. Komise má zvláštní zájem na shromažďování názorů na hlavní problémy spojené se zdaněním digitální ekonomiky, pro členské státy a podniky. Žádá také o zpětnou vazbu ohledně možných řešení těchto problémů. Tato veřejná konzultace bude podkladem pro návrh zakotvení digitálního poplatku, jež bude předložen v polovině roku 2021.

Více informací je k dispozici v anglickém jazyce zde: <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12836-Digital-Levy/public-consultation>

Rusko: Prohlášení vysokého představitele jménem EU k zatčení Alexeje Navalného po jeho návratu do Moskvy

Evropská unie dne 18. ledna odsoudila zadržení ruského opozičního politika Alexeje Navalného, k němuž došlo po jeho návratu do Moskvy dne 17. ledna, a vyzývá k jeho neodkladnému propuštění. Politizace justice je nepřijatelná a práva Alexeje Navalného musejí být respektována. Rovněž vyzýváme ruské orgány, aby okamžitě propustily i všechny novináře a další občany, kteří byli zadrženi v souvislosti s tím, že o Alexeji Navalném podávali po jeho návratu zprávy a vyjadřovali mu podporu. Jejich zadržení je projevem pokračujícího negativního trendu, kdy se v Ruské federaci zužuje prostor pro opozici, občanskou společnost a nezávislé názory. EU bude vývoj v této oblasti bedlivě sledovat a bude na něj brát nadále zřetel při utváření své politiky vůči Rusku. EU nanejvýš důrazně odsoudila pokus o zavraždění Alexeje Navalného, který byl otráven vojenskou chemickou nervově paralytickou látkou typu „novičok“, a v reakci na tento incident uvalila omezující opatření na šest osob a jeden subjekt. Evropská unie bude společně se svými partnery nadále vybízet ruské orgány, aby pokus o zavraždění Alexeje Navalného urychleně, bez dalších odkladů a při zachování plné transparentnosti vyšetřily a aby v zájmu zajištění nestranného mezinárodního vyšetřování plně spolupracovaly s Organizací pro zákaz chemických zbraní (OPCW).

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2021/01/18/russia-declaration-by-the-high-representative-on-behalf-of-the-eu-on-the-arrest-of-alexei-navalny-upon-his-return/>

Veřejná konzultace Komise k nové Schengenské strategii

Evropská komise dne 19. ledna spustila veřejnou konzultaci, jež je otevřena k zasílání připomínek do 16. března. Cílem této veřejné konzultace je shromáždit podněty od občanů, občanské společnosti a dalších zúčastněných stran, které mají zájem utvářet budoucnost Schengenského prostoru. V paktu o migraci a azylu Komise oznámila přijetí strategie pro budoucnost Schengenu, která by zahrnovala iniciativy pro silnější a úplnější Schengen, a to v návaznosti na dopady pandemie COVID-19 – zejména dlouhodobé znovuzavedení hraničních kontrol na vnitřních hranicích.

Více informací je k dispozici v anglickém jazyce zde: <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12838-Schengen-strategy->

EU vítá znovu-přistoupení USA k Pařížské klimatické dohodě

Vysoká představitel EU pro zahraniční a bezpečnostní politiku Josep Borrell a místopředseda Komise Franz Timmermans vydali dne 20. ledna prohlášení jménem EU, dle něhož EU vítá rozhodnutí prezidenta Spojených států Joe Bidena o znovu-přistoupení USA k Pařížské klimatické dohodě, neboť je potřeba klimatickou krizi řešit

společnými silami. Konference o klimatických změnách OSN, která se uskuteční v listopadu tohoto roku v Glasgow bude pro stanovení aktuální globální ambice zásadní.

Přístup k přiměřenému bydlení by měl být dle Evropského parlamentu základním evropským právem

Evropský parlament dne 21. ledna přijal usnesení, v němž vyzývá EU, aby uznala přístup k důstojnému a cenově dostupnému bydlení jako vymahatelné lidské právo a aby prosazovala opatření k vymýcení bezdomovectví. Usnesení, které bylo přijato 352 hlasy pro, 179 proti a 152 se zdrželo hlasování, uvádí, že důstojné bydlení zahrnuje přístup k čisté a vysoce kvalitní pitné vodě, odpovídající hygienické podmínky a hygienická zařízení, jakož i napojení na kanalizační a vodovodní sítě. Poslanci naléhají na minimální povinné požadavky na obytné domovy na úrovni EU, které zahrnují zdravou kvalitu vnitřního ovzduší a jsou v souladu s pokyny WHO. Vyzývají rovněž Komisi a členské státy, aby upřednostnily snižování emisí a zvýšily energetickou účinnost prostřednictvím renovace bydlení.

Více informací je k dispozici v anglickém jazyce zde: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20210114IPR95632/meps-access-to-adequate-housing-should-be-a-fundamental-european-right>

Parlament požaduje právní předpis EU, který pracovníkům přizná právo digitálně se odpojit od práce, aniž by museli čelit negativním dopadům

Ve své legislativní iniciativě ze dne 21. ledna, která byla schválena 472 hlasy pro, 126 proti a 83 se zdrželo hlasování, vyzývají europoslanci Komisi, aby navrhla předpis, který umožní těm, kteří pracují digitálně, odpojit se mimo svou pracovní dobu. Měla by rovněž stanovit minimální požadavky na práci na dálku a vyjasnit pracovní podmínky, hodiny práce a doby odpočinku. Zvýšení počtu digitálních zdrojů, které jsou využívány pro pracovní účely, vedlo k kultuře "vždy zapnuto", což má dle Evropského parlamentu negativní dopad na rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem zaměstnanců. Přestože práce z domova byla nápomocná při ochraně zaměstnanosti a podnikání během krize COVID-19, kombinace dlouhé pracovní doby a vyšších nároků také vede k dalším případům úzkosti, deprese, vyhoření a dalších duševních a fyzických zdravotních problémů. Poslanci evropského parlamentu považují právo na oddělení základního práva, které pracovníkům umožňuje zdržet se práce souvisejících úkolů – jako jsou telefonní hovory, e-maily a další digitální komunikace – mimo pracovní dobu. To zahrnuje svátky a jiné formy dovolené. Členské státy se vyzývají, aby přijaly veškerá nezbytná opatření, která pracovníkům umožní uplatňovat toto právo, a to i prostřednictvím kolektivních smluv mezi sociálními partnery. Měly by zajistit, aby pracovníci nebyli vystaveni diskriminaci, kritice, propouštění nebo jiným nepříznivým opatřením ze strany zaměstnavatelů.

Více informací je v anglickém jazyce k dispozici zde: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20210114IPR95618/right-to-disconnect-should-be-an-eu-wide-fundamental-right-meps-say>

Den ohroženého advokáta 2021

Česká advokátní komora se dne 24. ledna již podruhé v řadě připojila k iniciativě Dne ohroženého advokáta. Den ohroženého advokáta každoročně připadá na 24. ledna, kdy byli v tento den v roce 1977 ve své kanceláři ve Španělsku zavražděni čtyři advokáti odborových organizací a jeden zaměstnanec kvůli výkonu své profese. Organizátoři letošního Dne ohroženého advokáta vyzývají své kolegy v zahraničí, aby zvyšovali informovanost o počtu advokátů, kteří jsou v důsledku výkonu své profese obtěžováni, umlčováni, pod tlakem, pronásledováni a v některých zemích mučeni a vražděni a aby zahájili a dále rozvíjeli diskusi na národní úrovni o možnostech, jak advokáty chránit. V minulých letech byl Den ohroženého advokáta zaměřen na podporu kolegů v Číně, Kolumbii, Egyptě, Hondurasu, Íránu, Pákistánu, Španělsku/Baskicku, Turecku nebo na Filipínách, letos podpora míří do Ázerbájdžánu. Petice, ke které se připojilo 35 advokátních a lidskoprávních organizací, včetně Rady evropských advokátních komor (CCBE), rovněž obsahuje výčet doporučení, apelujících na změnu situace advokátů v Ázerbájdžánu.

Petice je k dispozici v anglickém jazyce zde: <https://eldh.eu/wp-content/uploads/2021/01/Petition-11th-DAY-OF-THE-ENDANGERED-LAWYER-Azerbaijan.pdf>

Venezuela: Rada přijala závěry o výsledcích parlamentních voleb

Rada dne 25. ledna přijala závěry týkající se výsledků parlamentních voleb, které se konaly dne 6. prosince 2020, a budoucí politiky EU vůči Venezuele. V závěrech se poukazuje na to, že volby byly promarněnou příležitostí pro demokracii, proběhly bez vnitrostátní dohody o volebních podmínkách a nebyly v souladu s mezinárodními standardy pro demokratický proces. Rada zopakovala výzvu EU, aby byla zaručena všechna politická a občanská práva a aby byli bezodkladně a bezpodmínečně propuštěni všichni političtí vězni a zajištěna svoboda a bezpečnost všech politických oponentů. Rada uvedla, že jediným východiskem z krize ve Venezuele je okamžité obnovení politických jednání a urychlené zahájení dialogu a procesu transformace pod vedením Venezuely, jejichž výsledkem budou věrohodné, inkluzivní a transparentní legislativní a prezidentské volby. V závěrech se zdůrazňuje, že EU podporuje činnost vysoké komisařky OSN pro lidská práva a nezávislé vyšetřovací mise OSN zaměřenou na to, aby byly k odpovědnosti pohnány osoby odpovědné za mimosoudní popravy, násilná zmizení, svévolné zadržování a mučení. EU se bude i nadále angažovat ve vztahu ke všem zúčastněným stranám ve Venezuele a bude s nimi spolupracovat s cílem podpořit mírový dialog a demokratické a udržitelné řešení krizí ve Venezuele.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2021/01/25/venezuela-council-adopts-conclusions-on-the-outcome-of-the-legislative-elections/>

Korejská republika porušuje závazky v oblasti práce vyplývající z obchodní dohody s EU

Zpráva odborné komise ze dne 26. ledna potvrzuje obavy EU, že Korejská republika nepostupuje v souladu se svými závazky v oblasti obchodu a udržitelného rozvoje podle obchodní dohody mezi EU a Korejskou republikou. Nezávislá skupina odborníků dospěla k závěru, že Korejská republika musí v zájmu dosažení souladu s dohodou upravit své pracovní právní předpisy a postupy a urychleně pokračovat v procesu ratifikace čtyř základních úmluv Mezinárodní organizace práce (MOP). EU zintenzivňuje své úsilí s cílem zajistit, aby její obchodní partneři plnili závazky v oblasti obchodu a udržitelného rozvoje, včetně obchodních dohod s EU. Obchodní dohoda mezi EU a Korejskou republikou je první komplexní obchodní dohodou „nové generace“, která obsahuje kapitolu o obchodu a udržitelném rozvoji s řadou právně závazných závazků týkajících se správy v oblasti práce a životního prostředí. Od té doby jsou tyto závazky součástí všech obchodních dohod EU, včetně platných dohod s Kanadou, Japonskem, Singapurem a Vietnamem a nedávno uzavřených jednání s Mexikem, Mercosurem a Spojeným královstvím, jakož i investiční dohody s Čínou.

Kompletní zpráva je k dispozici v anglickém jazyce zde: https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2021/january/tradoc_159358.pdf

Právní stát v Polsku: Komise podniká další kroky k zajištění nezávislosti soudců

Komise dne 27. ledna zaslala Polsku dodatečné odůvodněné stanovisko ohledně stále fungující disciplinárního senátu Nejvyššího soudu. To navazuje na formální výzvu zaslano Polsku dne 3. prosince 2020, jež popisuje nové informace zásadní pro probíhající řízení o porušení povinnosti zahájeného 29. dubna 2020. Polsko se ve své odpovědi na toto oznámení nezabývalo nedostatky, jež Komise ve výzvě definovala.

Komise se domnívá, že Polsko porušuje právo EU tím, že umožňuje disciplinárnímu senátu Nejvyššího soudu – jehož nezávislost a nestrannost není zaručena – přijímat rozhodnutí, která mají přímý dopad na soudce a způsob jejich výkonu funkce. Tyto záležitosti zahrnují případy zrušení imunity soudců za účelem zahájení trestního řízení proti nim a následné dočasné pozastavení funkce a snížení jejich platu. Kárný senát rozhoduje také o záležitostech týkajících se pracovního práva, sociálního zabezpečení a odchodu soudců Nejvyššího soudu do důchodu.

Tím, že polské právní předpisy udělují disciplinárnímu senátu pravomoci, které se přímo dotýkají postavení soudců a výkonu jejich soudní činnosti, ohrožují možnost příslušných soudů poskytnout účinnou právní ochranu, jak požaduje čl. 19 odst. 1 SEU. Pouhá vyhlídka, že soudci budou muset čelit řízení před orgánem, jehož

nezávislost není zaručena, vytváří pro soudce "mrazivý účinek" a může ovlivnit jejich vlastní nezávislost. Polsko má nyní jeden měsíc na zaslání odpovědi na odůvodněné stanovisko, Komise může následně předložit záležitost Soudnímu dvoru EU.

Více informací je k dispozici v anglickém jazyce zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_21_224

Kontrola internetových stránek kvůli problému klamavé ekologické reklamy v EU

Evropská komise a vnitrostátní orgány pro ochranu spotřebitele dne 28. ledna zveřejnily výsledky kontrolní akce zaměřené na internetové stránky, která je každoročně prováděna s cílem odhalit porušování právních předpisů EU v oblasti ochrany spotřebitele na on-line trzích. Letos se tato kontrolní akce vůbec poprvé zaměřila na problém tzv. „lakování nazeleno“, což je praxe, kdy společnost tvrdí, že dělá pro životní prostředí víc, než je tomu ve skutečnosti. V rámci kontrolní akce byla analyzována environmentální tvrzení, která se na internetu používají v nejrůznějších obchodních odvětvích, jako jsou odvětví oděvů, kosmetiky či domácích spotřebičů. Vnitrostátní orgány pro ochranu spotřebitele se domnívaly, že ve 42 % případů byla taková tvrzení přehnaná, nepravdivá nebo klamavá a potenciálně je bylo možné považovat za nekalé obchodní praktiky podle pravidel EU. Tento problém se nadále prohlubuje, neboť spotřebitelé stále více vyhledávají výrobky šetrné k životnímu prostředí. Po rozsáhlejší kontrole Komise a orgány pro ochranu spotřebitele podrobněji přezkoumaly 344 zdánlivě pochybných tvrzení a zjistily, že ve více než polovině případů obchodník neposkytl spotřebitelům dostatek informací k posouzení správnosti tvrzení; v 37 % případů obsahovalo tvrzení vágní a obecné výrazy typu „uvědomělý“, „šetrný k životnímu prostředí“, „udržitelný“, které měly u spotřebitelů vyvolat nepodložený dojem, že výrobek nemá žádný negativní dopad na životní prostředí; kromě toho v 59 % případů obchodník své tvrzení nepodložil snadno dostupnými důkazy. Výsledky této kontrolní akce budou podkladem pro posouzení dopadů, které bude vypracováno pro nový legislativní návrh na posílení postavení spotřebitelů v rámci uskutečnění ekologické transformace, který byl oznámen v novém programu pro spotřebitele.

Více informací je v českém jazyce k dispozici zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_21_269

Aktuální statistiky o migraci: dopad pandemie COVID-19

Nově dostupné údaje EU o azylu a nedovolených překročeních hranic v prvních deseti měsících roku 2020, publikované dne 29. ledna, ukazují, že pandemie měla dopad na migraci do EU. Evropská unie jako celek zaznamenala 33% meziroční pokles počtu žádostí o azyl a nejnižší počet nedovolených překročení hranic za šest let. V prvních deseti měsících roku 2020 bylo v EU podáno 390 000 žádostí o azyl (z toho 349 000 byli žádosti podané poprvé), státy rovněž snížily počet nevyřízených žádostí o azyl - na konci října roku 2020 činil počet nevyřízených žádostí 786 000, což je o 15 % méně

než na konci roku 2019. Počet nevyřízených žádostí však stále převyšuje počet nových žádostí za rok – s výraznými rozdíly mezi jednotlivými členskými státy. Míra uznaných žádostí o azyl v prvním stupni (před jakýmkoliv odvoláním), činila 43 %. Patří sem i rozhodnutí o přiznání humanitární ochrany. Dopad pandemie se však neprojevil jednotně: některá města a regiony přijaly neočekávaně vysoký počet migrantů a celkový počet příchozích osob začal po prudkém dubnovém poklesu zase stoupat. V porovnání se stejným obdobím v roce 2019 a přes celkový pokles vzrostl o 154 % počet osob, které nelegálně vstoupily do Evropské unie po trase přes centrální Středomoří (do Itálie a na Maltu). V roce 2020 to bylo více než 34 100 osob v porovnání s téměř 11 500 osobami v roce 2019, přičemž většina z nich dorazila na ostrov Lampedusa. Výrazně vzrostl také počet osob nelegálně vstupujících do Španělska, zejména na Kanárské ostrovy (ve srovnání s rokem 2019 o 46 %, tj. 35 800 osob).

Statistické údaje o migraci do Evropy, které budou každé čtvrtletí aktualizovány na základě nejnovějších dostupných údajů ze zdrojů, jako je Eurostat, Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj, Odbor OSN pro ekonomické a sociální otázky, Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, Mezinárodní organizace pro migraci a Frontex a Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu jsou k dispozici zde: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/promoting-our-european-way-life/statistics-migration-europe_cs

Více informací je v českém jazyce k dispozici zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_21_232

JUDIKATURA

SDEU: Rozsudek ve věci C-441/19 TQ v. Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, ze dne 14. ledna 2021

Členský stát musí před vydáním rozhodnutí o navrácení nezletilé osoby bez doprovodu ověřit, že ve státě návratu existuje pro nezletilou osobu odpovídající možnost přijetí. Kromě toho platí, že pokud již není ve fázi vyhoštění zajištěno odpovídající přijetí, nebude moci členský stát rozhodnutí o navrácení vykonat.

V červnu 2017 podal TQ, který je nezletilou osobou bez doprovodu a kterému bylo tehdy 15 let a čtyři měsíce, v Nizozemsku žádost o udělení povolení k pobytu na dobu určitou z důvodu azylu. V této žádosti TQ uvedl, že se narodil v roce 2002 v Guineji. Po smrti tety, u které žil v Sierře Leone, přišel TQ do Evropy. V Nizozemsku byl obětí obchodování s lidmi a sexuálního zneužívání, v důsledku čehož v současné době trpí vážnými psychickými problémy.

V březnu 2018 nizozemský Státní tajemník pro spravedlnost a bezpečnost, z úřední povinnosti rozhodl, že TQ nemůže být uděleno povolení k pobytu na dobu určitou, a předkládající soud upřesnil, že TQ nemůže získat status uprchlíka ani doplňkovou ochranu. Podle nizozemského práva se rozhodnutí tohoto orgánu považuje za

rozhodnutí o navrácení. V dubnu 2018 podal TQ žalobu proti tomuto rozhodnutí k předkládajícímu soudu, a zejména tvrdil, že neví, kde bydlí jeho rodiče, že by je při svém návratu nepoznal, že nezná žádné další členy rodiny ani dokonce neví, zda nějaké takové členy rodiny má. Předkládající soud vysvětluje, že nizozemská právní úprava rozlišuje podle věku nezletilé osoby bez doprovodu. Pokud jde o nezletilé osoby mladší 15 let ke dni podání žádosti o azyl, šetření týkající se existence odpovídající možnosti přijetí ve státě návratu podle článku 10 směrnice 2008/1151 se provádí před přijetím rozhodnutí o této žádosti, přičemž při neexistenci takové odpovídající možnosti přijetí je těmto nezletilým osobám uděleno řádné povolení k pobytu. Pokud jde o nezletilé osoby, které stejně jako TQ dovršily 15 let věku nejpozději ke dni podání žádosti o azyl, takové šetření se neprovádí, přičemž nizozemské orgány podle všeho čekají, až dotčené nezletilé osoby dovrší 18 let věku, aby poté vykonaly rozhodnutí o navrácení. Pobyt nezletilé osoby bez doprovodu, která již dovršila 15 let věku, v Nizozemsku je tedy během období od její žádosti o azyl do dovršení její zletilosti neoprávněný, ale tolerovaný.

V tomto kontextu se předkládající soud rozhodl položit Soudnímu dvoru otázku týkající se toho, zda je skutečnost, že nizozemská právní úprava rozlišuje mezi nezletilými osobami bez doprovodu staršími 15 let a nezletilými osobami bez doprovodu mladšími 15 let, v souladu s unijním právem.

Soudní dvůr rozhodl, že pokud má členský stát v úmyslu vydat rozhodnutí o navrácení nezletilé osoby bez doprovodu podle směrnice o navrácení, musí ve všech fázích řízení nutně zohlednit zájem dítěte, což znamená provést celkové a důkladné posouzení situace této nezletilé osoby. Podle Soudního dvora by skutečnost, že dotčený členský stát vydá rozhodnutí o navrácení, aniž se předtím ujistí o existenci odpovídající možnosti přijetí ve státě návratu, měla za následek, že tato nezletilá osoba by i přesto, že se na ni vztahuje rozhodnutí o navrácení, nemohla být vyhoštěna v případě neexistence takové možnosti přijetí. Z toho plyne, že při neexistenci odpovídající možnosti přijetí ve státě návratu nemůže být v souvislosti s dotyčnou nezletilou osobou vydáno rozhodnutí o navrácení. Soudní dvůr v této souvislosti upřesnil, že věk dotčené nezletilé osoby bez doprovodu je pouze jedním z prvků zohledňovaných za účelem ověření existence odpovídající možnosti přijetí ve státě návratu a určení, zda nejvlastnější zájem dítěte musí vést k nevydání rozhodnutí o navrácení této nezletilé osoby.

Soudní dvůr rovněž rozhodl, že s ohledem na povinnost členských států vydat rozhodnutí o navrácení každému státnímu příslušníkovi třetí země, který pobývá neoprávněně na jejich území, a uskutečnit jeho vyhoštění v co nejkratší době brání směrnice o navrácení tomu, aby členský stát poté, co vydal rozhodnutí o navrácení nezletilé osoby bez doprovodu a ujistil se, že ve státě návratu existuje odpovídající možnost přijetí, následně neuskutečnil její vyhoštění do doby, než dovrší 18 let věku. V takovém případě musí být dotyčná nezletilá osoba vyhoštěna z území dotyčného členského státu, s výhradou změny její situace. V tomto ohledu Soudní dvůr určil, že za předpokladu, že by pro nezletilou osobu bez doprovodu již nebylo ve fázi jejího vyhoštění zajištěno ve státě návratu odpovídající přijetí, dotčený členský stát nebude

moci rozhodnutí o navrácení vykonat.

Kompletní rozsudek je k dispozici v českém jazyce zde:
<http://curia.europa.eu/juris/documents.jsf?num=C-441/19>

Odbor mezinárodních vztahů ČAK